

*Az egri Bárány Uszoda speciális városi, városszerkezeti helyzetben van: olyan építészeti, szellemi, érzelmi **kapcsolatok rendszerében**, amely alapvetően kell hogy meghatározza a majdani építést/felújítást. Izgalmas, kibontandó kettősség minden szinten: úgy kell korszerűnek lennie, hogy a korábbi épülethez való szellemi-történeti kötődést is biztosítsa, úgy kell kielégítenie a jellemzően nagyvárosi funkciót, hogy közben a kisvárosias léptékhez, beépítéshez is megtalálja a hangot. Ez a kapcsolatrendszer sokszor ellentmondásos igényeket jelenít tehát meg, ezek elemzése és súlyozása azonban jól használható, fontos kapcsolódási pontokat jelenthet a helyhez – annak fizikai és szellemi vonatkozásában is.*

habitus

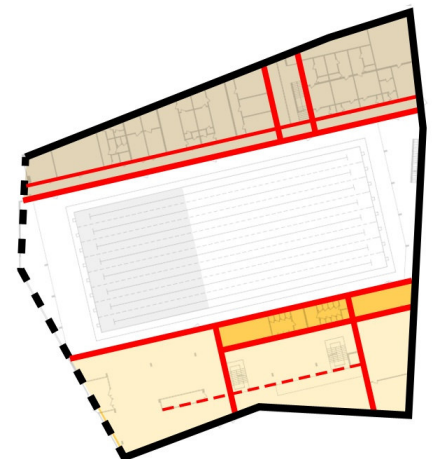
A **jelenlegi uszoda értékei** elsősorban nem építészeti, formai értékek, hanem hangulatiak, használatiak, történetiek – ennek a hangulatnak valamiféle továbbvitele, fenntartása, a folytonosság biztosítása jogos és tiszteletre méltó igény a város lakóitól. A kapcsolódás a fenti kettősségek miatt ugyanakkor nem jelenthet formai megidézést, épületrészek megtartását (a mára jellemzően erősen leromlott állapotok miatt sem), jelenthet viszont olyan **használati és téri élmények** kialakítását, továbbgondolását, amihez az egykori és majdani használók természetesen tudnak kapcsolódni, amiben ismerősként fedezhetik éleszthetik fel a valamikori kötődéseket, az új épület korszerűsége, funkcionalitása *mellett*. Az uszoda különleges műszaki (és szellemi) értéke a medence alján közvetlenül feltörő forrásvíz, ami magának a *természetnek*, a természetességnek az élményszerű megtapasztalhatóságát jeleníti meg.

A tágan értelmezett *helyhez*, a meglévő uszodához való szellemi, történeti kötődést, a folytonosság megtartását az alábbi kulcsszavak mentén látjuk megvalósíthatónak:

- közvetlenség, átláthatóság, vizuális kapcsolatok,
- kisebb területegységekre lebomló, megszerethető, befogadható méretű és habitusú külső és belső terek
- ezen külső és belső terek gazdag kapcsolatrendszere, egymásba való átfolyása
- természetesség – de a *természet* jelenlétének szellemi síkon való erősítése is (víz, napfény, anyagok...)
- fizikai kapcsolat és továbbélés a felhasznált anyagok tekintetében is: az elbontott épület tégláinak felhasználása (homlokzatburkolat)
- a funkcióból, a szükséges méretekből adódó *nagy-ság* helyett *nagyvonalú szerkesztés*;

szerkesztés-telepítés

Az uszoda-versenyuszoda már-már ipari épületet sugalló nagyvárosias funkciója tiszta szerkesztést, nagy gesztusokat kíván, ezeknek a nagy gesztusoknak a megjelenésre, tömegre való kivetülése ugyanakkor ellehetetlenítené az épület helyzetét a városszövetben. Telepítési javaslatunkban így az uszoda alapszerkesztését a meglévő (kibővített) **medence és annak koordinátarendszere** adja, a csatlakozó (kisebb) kiszolgáló funkciók ugyanebben a rendszerben, de középponttól távolodva, a medence és a telekhatár közti átmeneti területekre kerülnek. A földszinti kontúr az eredeti telekhatárt rajzolja körbe, ezáltal nyílik mód itt a telek minél intenzívebb kihasználására, a kis magasság és a többször megtörő telekkontúr ugyanakkor a nagy méret ellenére a **kisváros léptékéhez** való kapcsolódást teszi lehetővé.

Az emeleti „dobozok” a telket kitöltő földszintre mint *alapa* a medencetér koordinátarendszerét követő szoliter tömegeként, felépítményekként kerülnek, az így megmozgatott épülettömeg vizuálisan bontottabb, a kisvárosias jelleghez jobban illeszkedő, szándékunk szerint mégis egy olyan egységes és nagyvonalú megjelenést biztosít, ami méltó lehet a hely különleges jellegéhez, múltjához, helyzetéhez.

tömegformálás, megnyitások

Az épületünk határhelyzetben van: a Bitskey Aladár Uszoda felől a **zárt sorú, kisvárosias** beépítés a jellemző, a majdan beépítendő tömbszomszéd felől zárt, tűzfalas csatlakozás várható, a Petőfi Sándor tér és a Klapka György utca felőli oldalon a tömegünk már egy **parkos területre néz** (az Érsek kert tágabb környezete). Célunk volt egy olyan tömeg kialakítása, amely ebben a sokszínű környezetben minden irányba határozott válaszokat ad: határozott, szaborszerű formálás a déli és nyugati oldalon, a zárt sorú jellegre való utalás a nyugati (délnyugati) szakaszon (és természetesen tűzfalas kapcsolat a majdani hotelépülettel északon).

Az uszoda helyzete, a városszövetben való elhelyezkedése a **feltárást** is kijelöli: a főbejáratot az Érsek kert irányából, nem csak a park, de a többi szabadtéri uszoda felől is kívánjuk megadni. Ez a feltárás segít a tömeg inkább szaborszerű megformálásában a délnyugati oldalon, lehetőséget biztosít a funkció nagyságához méltó teresedés kialakítására, a hátsó, zártabb homlokzat ugyanakkor természetes módon kapcsolódhat a Frank Tivadar utca kisvárosias szövetéhez. **A sportolók bejárata** a közönségbejáratól elválasztva, a Petőfi Sándor utcán, a telek északnyugati részén van, közvetlen összeköttetéssel az öltözőkkel.

A város, a városrész folyamatos fejlődésben, átalakulásban van – de ezen változásoktól függetlenül is ellentmondásosnak éreznék a (mostani) közvetlen környezethez való formai, anyaghasználati csatlakozást (magastető, cserépfedés, stb.). Ez a funkció léptékével, de a megcélzott nagyvonalú építészeti gesztus világával is bántó ellentmondásban lenne. Ezért törekedtünk a *forma* helyett a **léptékre**, a **bontott tömegek** játékára, a megnyitásokra bízni a kapcsolódás feladatát.

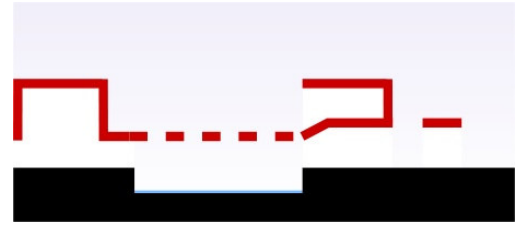
felt és lent

A tömegképzés korábban részletezett rendje a funkcionális rendet is jelzi: a **földszint** „bázisában” helyezkednek el a medencetérhez közvetlenül kapcsolódó kiszolgáló funkciók: hátul az öltözők blokkja, a déli oldalon közvetlen homlokzati kapcsolattal a közönségforgalmi terek: az előcsarnok, a kiállítótér, a közönség vizesblokkjai és a konferenciaterem.

Az épület fontos eleme a földszintet lezáró nagy méretű, de sok helyen kikönnnyített **vasbeton födém**: miközben elválasztja a fő épületrészeket (funkcionális egységeket) egymástól, ez biztosítja a köztük levő kapcsolatot is. Az **emeleti kisebb önálló tömegekben** kaptak helyet azok a helyiségek, amelyek kevésbé kapcsolódnak szervesen az alapfunkcióhoz (a medencéhez): a torna- és edzőtermek, a közönségforgalmi oldalon az irodák, ennek továbbhaladó fedése a lelátó fedését is biztosítja, s tovább könnyíti a tömeg megjelenését (elsősorban a belső nézetekből).

Célunk volt, hogy az egyes helyiségek ne additívan, de a lehetőségek szerint egymásba folyóan kapcsolódjanak egymáshoz. Ez a **funkcionális transzparencia** gazdag használati lehetőségeket jelent (az előcsarnok szakaszolhatósága, ott kiállítások, találkozók rendezése, stb.), illetve erősíti az alap gondolataink között szereplő *átláthatóságot*, ami az izgalmas térkapcsolatokon, átlátásokon túl a könnyű tájékozódást, tiszta szerkesztést, *otthonosság- és biztonságérzetet* is eredményez. De ez teszi lehetővé a külső és belső intenzívebb párbeszédét is, ami egy szabadtéri létesítménynél elsőrendű szempont.

Ennek a párbeszédnek a fenti, *horizontális* kapcsolatokon túl egy további rétegei lehetnek a függőleges nyitások, a födém átlukasztásai. Itt válik érzékelhetővé a **felt és lent** közti (fizikai, szellemi) kapcsolat, ezeken a helyeken lelkesítheti át az alsó, „tömör” szint sötétebb világát a *nap*, a természetes fény, kapcsolódik össze a bent és kint, a felt és lent. Ez a fajta rétegzettség, kapcsolati rendszer maga absztrakt, de mégis személyes és megtapasztalható módján szellemi kapcsolatokat is indukálhat – úgy a konkrét hely különleges természeti világával (forrás), a sport és az ömagunkkal való küzdelem szellemi régióival, mint a szomszédos fedett uszoda (más formai nyelven megszólaló) spiritualitásával:

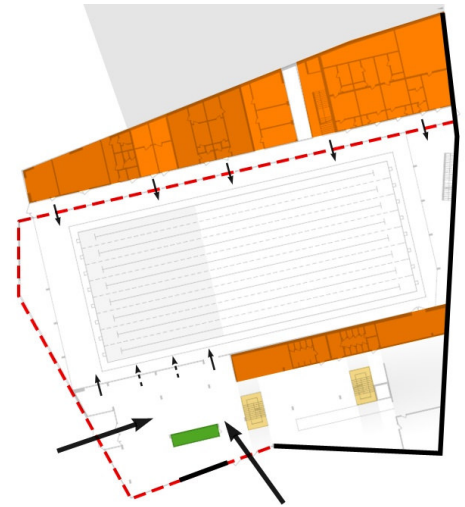
"... A ház egy darab ég az égből, és egy darab föld a földből..."

(Makovecz Imre)

a belső terek

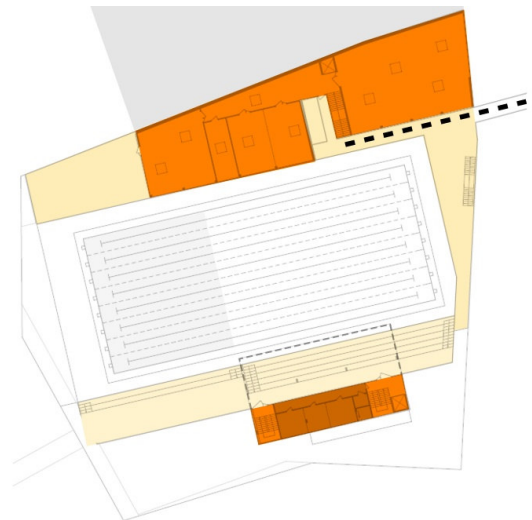
A **belső térrendszer** kiemelt eleme a reprezentatív előcsarnok. Reprezentativitása ismétcsak nem formai megoldásokból, anyaghasználatból, de tiszta szerkesztéséből és téri kapcsolatrendszeréből következnek: a belsőbe már belépéskor bekacsint és vonz a *kint* távlata (uszoda, vízfelület), a *lent* (földszint) zártabb világába a *felt* végtelenje (ártium és felülvilágító) hatol be. Az egyes használati lehetőségeket (kiállítás, fogadások, találkozók, rendezvények) a tér szűkülései-tágulásai sugallják, de nem erőltetik kényszerként.

A szabadtéri lelátó(ka)t **két bentről induló lépcső** szolgálja ki, ezek induló karjai leülési lehetőségeket, spontán, kötetlen használatot ösztönöznek. Az akadálymentes közlekedést egy lift szolgálja ki, az emelet nem-publikus funkcióit is ezeken a függőleges közlekedőkön érhetjük el – az esetleges illetéktelen behatolást belépőkártya biztosítja. Az időben jellemzően jól elváló működések miatt külön közönség- és szolgálati lépcsőt nem terveztünk, a problémamentes használat a fenti módon biztosítható.

a külső terek

Az épület **szabadtéri használatára** nem csak a földszinti, medence körüli terek adnak módot, de a két, felt ismertetett világot elválasztó vasbeton födém egyes területei is. Ezek a „teraszok” a kiépített lelátók mellett spontán, alkalmi nézőterekként is használhatóak, de – mint burkolt területeken – bemelegítéseket, szabadtéri sport-alkalmakat is lehet itt tartani. Ezek könnyed üvegkorlátai a használatot is szabályozzák, egyértelműen elválasztva a publikus és „szolgálati” zónákat. Ez utóbbihoz tartozik az öltöző-tornaterem blokk emeleti **összeköttetése** a Bitskey Aladár Uszoda emeletével: szabadtéri uszoda lévén itt elegendő a nyitott, szabadtéri kapcsolat, ahonnan akár maga a medencetér, akár a tornatermek közvetlenül elérhetőek.

A tervezett uszoda teraszai, „spontán” belakható terei az idényjellegű megnövekedett terhelésre (nagyobb versenyekre) is reagálni tudnak, de ezek egyfajta **funkcionális pufferezónák** is: miközben az állandó lelátók önmagukban is képesek a megkívánt embertömeg befogadására, a különböző „talált helyekkel” ez a felvevőképesség tovább bővíthető, így viszont mobil nézőtér létesítésére nem volt szükség, ami a gazdaságos megépíthetőséget és fenntarthatóságot nagyban segíti.

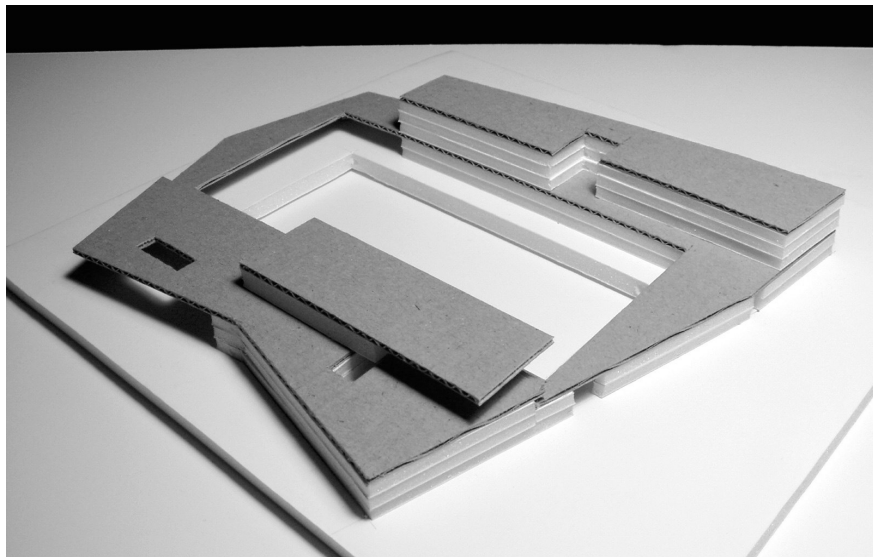
Az **épített lelátó** a medence hosszában két, egy kisebb és egy nagyobb részre bomlik, ami egyúttal az vízilabda-pálya helyét is kijelöli. A csatlakozó irodaszárny emeleti tömegének a teteje a medence felé továbbszalad, ahol (némielg tovább gazdagítva a használatot) nap- és esővédelmet biztosít, a tetőelem miatt tovább könnyítve az épület megjelenését. A lelátókat a déli oldalra telepítettük a napvédelem miatt és a káprázás elkerülése érdekében – ez a pozíció biztosítja ugyanakkor a legtermészetesebb megközelítést is a közönségforgalmi terekből.

anyaghasználat

Tervezett épületünk anyaghasználatában ugyanaz a kettősség jelenik meg, mint a tömegformálásban: a nagy térbeli igényeket, az „ipari” háttérrel, a tiszta szerkesztést nagyvonalú monolit vasbeton szerkezet szolgálja ki, a kommunikáció felületét jelentő, az emberrel közvetlenül érintkező, közelről látható, **érezhető-tapintható felületeket** puhább, melegebb anyagok borítják. Így kerül faburkolat a két belső lépcsőre, a nézőtér ülőfelületére és a teraszokra.

Egy tágabb léptékű *kommunikáció* a várossal való párbeszéd is, aminek szintén van anyaghasználati vonzata: a határozott kontúrú, az épület határait is jelentő nagy vasbetonfödém az eredeti épületek bontásából származó **téglaburkolatot** kap – a régi, az eredeti így közvetlenül él tovább az új felületen, a textúraszerű kezelés pedig a nagyvonalú szerkesztéshez jelenthet kapcsolatot.

A medencetér a víz, a *nagy terek*, az átlátások világa – szándékunk volt az innen feltáruuló tömegrészek mindél könnyedebb, **minél transzparensabb** homlokzati kialakítása. A transzparenciának is vannak fokozatai: az öltözők előtti folyosó üvegfelületét belülről az öltözők falai (és a sportolók mozgása) színezik-lelkesítik át, ezt a folyosót feltáró ajtók tömör fehérsége ellenpontoszza. Ugyancsak transzparens, de nem víztiszta az emeleti fitness- és tornatermek homlokzata – azokat csak néhány „valódi” üveglak jelenléte bontja meg. A szemközti oldalon a lelátók a konzolosan túlszaladó tetővel már tényleges transzparenciát, teljes átláthatóságot jelentenek – a lelátó és a fedés alaprajzi kitérése-elmozdulása tovább erősíti ezt a hatást.

(munkaközi modellfotó)